

Täysistunto

Keskiviikko 14.9.2016 klo 13.59—19.33

15. Lakialoite laiksi tuloverolain 57 ja 98 a §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 33/2016 vp Päivi Räsänen kd ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

19.24 **Sari Tanus kd:** Arvoisa puhemies! Lakialoite laiksi tuloverolain 57 ja 98 a §:n muuttamisesta. Tässä aloitteessa ehdotetaan, että tuloverolain 57 §:n 1 momenttiin lisätään uusi 3 kohta ja 98 a §:ään lisätään uusi 2 momentti, jonka perusteella yhteisö sekä luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää verotuksessa kehitysyhteistyöhön antamansa lahjoituksen tietyin rajoituksin. Rahalahjoituksen tulee olla vähintään 850 euroa ja enintään 50 000 euroa, ja sen saajan tulee olla vakiintunut kehitysyhteistyötä tekevä kansalaisjärjestö.

Jo nykyisin tuloverolain perusteella on mahdollista esimerkiksi tehdä tulostaan lahjoitusvähennys rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen. Edelleen nykyisen tuloverolain mukaan luonnollisen henkilön ja kuolinpesän on mahdollista tehdä lahjoitusvähennys puhtaasta ansiotulostaan, siitä rahalahjoituksesta, jonka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen.

Lahjoitusvähennystä supistettiin 1980-luvun lopulla toteutetussa niin sanotussa kokonaisverouudistuksessa siten, että vähennyskohteita leikattiin ja samalla yksityishenkilöiden oikeus vähennykseen poistettiin. Vähennysoikeuden rajoittaminen perustui lyhyeltä ajalta saatuihin kokemuksiin, joiden pohjalta esimerkiksi humanitäärisen avustustoimintaan annettujen lahjoitusten määrän arvioitiin pysyvän vähäisenä.

Suomalaisen tieteen, taiteen ja kulttuuriperinnön tukeminen on tärkeää. Yhtä tärkeää Suomen on kuitenkin pitää kiinni kansainvälisistä sitoumuksistaan ja tehdä oma osuutensa yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Suomi on sitoutunut kasvattamaan kehitysyhteistyömäärärahojaan 0,7 prosenttiin. Suomi sitoutui YK:n kehitysstrategian mukaiseen 0,7 prosentin tavoitteeseen jo 1970-luvun alussa. Tämän lisäksi Suomi on sitoutunut tavoitteeseen myös osana EU:n yhteistä tavoitetta. Hallituksen säästötoimien myötä kehitysyhteistyömäärärahat ovat laskeneet merkittävästi ollen kehyskaudella 2017—2020 keskimäärin 0,39 prosenttia suhteessa bruttokansantuloon. Saavuttaaksemme 0,7 prosentin tavoitteen tarvitaan toimenpiteitä, joilla lisätään kansalaisten halua vaikuttaa kehitysyhteistyön edistämiseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2016 vp

Kehityspolitiikka on olennainen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Etäiseltä tuntuvat maailmantapahtumat vaikuttavat myös suomalaisten hyvinvointiin. Kehityksen, turvallisuuden ja ihmisoikeuksien välisten yhteyksien, niin sanotun laajan turvallisuuden, merkitys on viime vuosina kasvanut. Kun ihmisten elinolosuhteet paranevat, niin myös levottomuuksien ja konfliktien riski vähenee. Kehityspolitiikalla ja kehitysyhteistyöllä voidaan vaikuttaa myös sellaisiin Suomeakin koskettaviin kysymyksiin kuin kansainvälinen rikollisuus, ympäristötuhot, huumeet, pandemiat ja laitton siirtolaisuus. Kehitysyhteistyö on katastrofien ennaltaehkäisyä, ja se on paljon halvempaa kuin jälkihoitona toimitettava humanitäärinen apu. Kehityspolitiikkaan ja kehitysyhteistyöhön osallistumisella on Suomelle myös ulkopoliittinen merkitys.

Kansalaisjärjestöillä on tärkeä rooli Suomen kehityspolitiikan kokonaisuudessa. Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyö täydentää julkista kahdenvälistä, monenkeskistä ja EU:n kehitysyhteistyötä. Kansalaisjärjestöjen lisäarvo on niiden suorat kontaktit ruohonjuuritasolle sekä arvokas työ kansalaisyhteiskunnan vahvistamisessa kehitysmaissa.

Ulkoministeriön hallinnonalaan kuuluva kehitysyhteistyö on tarkoin valvottua toimintaa. Yleisesti ottaen valtaosa kehitysyhteistyövaroista menee perille. Väärinkäytökset ovat harvinaisia, viime vuosina määrältään muutama promille kehitysyhteistyövaroista. Ulkoministeriön alueosastoilla on keskeinen vastuu omien hankkeidensa evaluoinnista ja tarkastuksesta. Rahankäyttöä ja kumppanimaiden kanssa sovittujen tulosten saavuttamista valvotaan ja tarkastetaan monin tavoin.

Laajentamalla lahjoitusvähennysoikeutta koskemaan myös kehitysyhteistyötä voidaan kannustaa suomalaisia konkreettiseen yhteisvastuuseen ja auttamiseen, tukea pitkälti vapaaehtoistoimintaan perustuvaa kolmatta sektoria sekä edesauttaa kehitysyhteistyötavoitteiden saavuttamista. Suomi on yksi harvoista länsieurooppalaisista maista, joissa lahjoitusten verohelpotusjärjestelmä on hyvin suppea. Laajempi lahjoitusjärjestelmä vähentää verotuloja, mutta hinta on pieni, jos kannustevaikutuksen avulla voidaan edistää niin sanottua laajaa turvallisuutta. Aloitteessa lahjoituksille asetetaan ala- ja yläraja.

Tämän edellä olevan perusteella ehdotamme, että eduskunta hyväksyy lakiehdotuksen lahjoitusverovähennyksiin eli 57 §:ään liittyen. Tässä yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tuloistaan vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty sellaiselle Verohallinnon nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai jonkin edellä mainitun yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on kehitysyhteistyön harjoittaminen.

Edelleen ehdotamme 98 a §:n muuttamista, joka koskee luonnollisen henkilön lahjoitusvähennystä. Ehdotamme, että pykälä jatkossa kuuluisi seuraavasti: "Luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää puhtaasta ansiotulostaan vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty sellaiselle Verohallinnon nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai jonkin edellä mainitun yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on kehitysyhteistyön harjoittaminen."

Tämä lakialoite on kaikkien kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän edustajien allekirjoittama ja alun alkaen saanut meidän kansanedustaja Päivi Räsäsen aloitteesta alkunsa. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2016 vp

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.